

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดก และพินัยกรรมในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาลักษณะการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมของมุสลิมในกรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขในการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดก และพินัยกรรมของมุสลิมในกรุงเทพมหานคร 3. เพื่อศึกษาความรู้การใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดก และพินัยกรรมของมุสลิมในกรุงเทพมหานคร 4. เพื่อศึกษาการยอมรับการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดก และพินัยกรรมของมุสลิมในกรุงเทพมหานคร ปรากฏผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ตำแหน่งในการทำงาน ประสบการณ์การทำงาน และวุฒิการศึกษา ดังรายละเอียดในตาราง

ตารางที่ 1 จำนวนร้อยละของเพศของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	82	73.9
หญิง	29	26.1
รวม	111	100.0

จากตารางที่ 1 เป็นการแสดงจำนวนร้อยละของเพศของกลุ่มตัวอย่าง โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศ ชาย (ร้อยละ 73.9) และเพศหญิง (ร้อยละ 26.1) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละของตำแหน่งในปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง

ตำแหน่งในปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
คณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร	7	6.3
คณะกรรมการมัสยิดในกรุงเทพมหานคร	39	35.1
นักวิชาการศาสนาในกรุงเทพมหานคร	19	17.1
มุสลิมและมุสลิมะห์ในกรุงเทพมหานคร	46	41.4
รวม	111	100.0

จากตารางที่ 2 เป็นการแสดงจำนวนร้อยละของตำแหน่งในปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นมุสลิมและมุสลิมะห์ในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ41.4) รองลงมาคือ คณะกรรมการมัสยิดในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ35.1) นักวิชาการศาสนาในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ17.1) คณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 6.3) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวนร้อยละของระดับการศึกษาของระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไฟรคูอิน	34	30.6
เอียะคาดีย	37	33.3
ชานาวีย	10	9.0
ปริญญาตรี	24	21.6
อื่น ๆ	6	5.4
รวม	111	100.0

จากตารางที่ 3 เป็นการแสดงจำนวนร้อยละของระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ใน ระดับเอียะคาดีย (ร้อยละ 33.3) รองลงมา คือ ไฟรคูอิน(ร้อยละ30.6) ปริญญาตรี (ร้อยละ 21.6) ชานาวีย (ร้อยละ 9.0) และอื่นๆ (ร้อยละ 5.4) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนร้อยละของระดับการศึกษาสามัญของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับการศึกษาสามัญ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	26	23.4
มัธยมศึกษาตอนต้น	17	15.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย	42	37.8
ปริญญาตรี	26	23.4
รวม	111	100.0

จากตารางที่ 4 เป็นการแสดงจำนวนร้อยละของระดับการศึกษาสามัญของกลุ่มตัวอย่าง โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสามัญอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย(ร้อยละ 37.8) รองลงมาคือ ปริญญาตรีและประถมศึกษา(ร้อยละ 23.4) และมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 15.3) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยอายุของกลุ่มตัวอย่าง

	\bar{X}	S.D.
อายุ	44.57	14.3
รวม	44.57	14.3

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 44 ปี ($\bar{X} = 44.57$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยประสพการณ์การทำงานของกลุ่มตัวอย่าง

	\bar{X}	S.D.
ประสพการณ์	6.17	9.4
รวม	6.17	9.4

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสพการณ์การทำงานเฉลี่ย 6 ปี ($\bar{X} = 6.17$)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรม

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรม

การเข้ารับการอบรม	จำนวน	ร้อยละ
เคย	34	32.38
ไม่เคย	71	67.62
รวม	105	100.00

จากตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรม (ร้อยละ 67.62) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เคยได้รับการอบรมมีจำนวน (ร้อยละ 32.38) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของการไปดูงานเกี่ยวกับการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรม

การไปดูงาน	จำนวน	ร้อยละ
เคย	23	21.50
ไม่เคย	84	78.50
รวม	107	100.00

จากตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละการไปดูงานเกี่ยวกับการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยไปดูงานเกี่ยวกับการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมคิดเป็น (ร้อยละ 78.50) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เคยไปดูงานเกี่ยวกับการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมมีเพียง (ร้อยละ 21.50) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของครอบครัวที่มีและไม่มีการแบ่งมรดกหรือจัดการพินัยกรรม

การแบ่ง	จำนวน	ร้อยละ
มี	46	46.00
โดยวิธี		
1. แบบกฎหมายอิสลาม	20	43.48
2. ตามพินัยกรรมและคำสั่งเสียของผู้ตาย	7	15.22
3. วิธีประนีประนอม	4	8.69
4. แบ่งเท่าๆกัน	8	17.39
5. ใช้หลักกูรอ่านและซุนนะ	2	4.34
6. ตกลงกันระหว่างพี่น้องและแบ่งเท่าๆกัน	2	4.34
7. โดยการยอมความ	1	2.17
8. อีหม่ามเป็นผู้จัดการ	1	2.17
9. ทำตามพินัยกรรมก่อนแล้วแบ่งตามสัดส่วนเมื่อใช้ หนี้สินหมด	1	2.17
ไม่มี	54	54.00
รวม	70	100.00

จากตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างที่เคยมีการแบ่งมรดกหรือจัดการพินัยกรรมและวิธีการแบ่ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีการแบ่งมรดกหรือจัดการพินัยกรรมภายในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 54.00 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เคยมีการแบ่งมรดกหรือจัดการพินัยกรรมในครอบครัวมีจำนวนร้อยละ 46.00 โดยมีวิธีการคือ แบบกฎหมายอิสลาม ตามพินัยกรรมและคำสั่งเสียของผู้ตาย วิธีประนีประนอม แบ่งเท่าๆกัน ใช้หลักกูรอ่านและซุนนะ ตกลงกันระหว่างพี่น้องและแบ่งเท่าๆกัน โดยการยอมความ อีหม่ามเป็นผู้จัดการ และ ทำตามพินัยกรรมก่อนแล้วแบ่งตามสัดส่วนเมื่อใช้หนี้สินหมด

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและ
พินัยกรรม

ผู้ให้คำปรึกษา	จำนวน	ร้อยละ
อิหม่าม	30	29.13
บิดา	1	0.97
ญาติ	1	0.97
พี่	1	0.97
นักวิชาการศาสนา	51	49.51
นักกฎหมาย	1	0.97
แม่	1	0.97
จุฬาราชมนตรี	9	8.74
คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด	8	7.77
รวม	103	100.00

จากตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ที่ให้คำปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรม พบว่า ผู้ที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไปปรึกษาเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรม คือ นักวิชาการศาสนา (ร้อยละ 49.51) รองลงมาคือ อิหม่าม (ร้อยละ 29.13) จุฬาราชมนตรี (ร้อยละ 8.74) และคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด (ร้อยละ 7.77) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของผู้ทำหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะ มรดก และพินัยกรรม

ผู้ทำหน้าที่	จำนวน	ร้อยละ
อิหม่าม	46	46.00
คอเต็บ	12	12.00
คณะกรรมการมัสยิด	8	8.00
ทนายทนาย	1	1.00
อาจารย์คณีย์	1	1.00
อาจารย์อุสมาน คาราฉาย	1	1.00
จุฬาราชมนตรี	2	2.00
นักวิชาการศาสนา	8	8.00
กรรมการอิสลามประจำจังหวัด	11	11.00
บิหลั่น	9	9.00
ดำเนินการเอง	1	1.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละผู้ทำหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในองค์กรของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้ทำหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในองค์กรของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ อิหม่าม (ร้อยละ 46.00) รองลงมาคือ คอเต็บ (ร้อยละ 12.00) กรรมการอิสลามประจำจังหวัด (ร้อยละ 11.00) บิหลั่น (ร้อยละ 9.00) และคณะกรรมการมัสยิด (ร้อยละ 8.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของขั้นตอนกฎเกณฑ์ที่ใช้ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายอิสลาม
ลักษณะมรดกและพินัยกรรม

ขั้นตอนกฎเกณฑ์	จำนวน	ร้อยละ
1. ถ้ามีปัญหาใช้การประนีประนอมโดยสันติวิธีไม่ต้องฟ้องร้องซึ่งกันและกัน	12	20.34
2. ตามบทบัญญัติทางศาสนาหรือลักษณะยอมความโดยมีการจดบันทึกและลงนาม	20	33.90
3. การประชุมโดยมีกฎเกณฑ์กฎหมายอิสลามเป็นหลัก และกฎระเบียบบ้านเมือง	3	5.08
4. ชี้แจงความเป็นจริงตามหลักการของศาสนาให้คู่กรณีรับทราบ	2	3.39
5. ปรีกษาหารือกับอิหม่าม	3	5.08
6. เรียกทุกฝ่ายมาประชุมแล้วเอาทรัพย์สินทั้งหมดมาประเมินมูลค่า	1	1.69
7. ใช้อัลกุรอาน หะดีษ และมติอุลามาฮ์	6	10.17
8. พิจารณาการยินยอมของทายาทก่อน หากทายาทยินยอมก็แบ่งเท่ากัน หากไม่ยินยอมก็แบ่งตามกฎหมาย	5	8.47
9. อิหม่ามเป็นผู้ชี้ขาดในการแบ่ง	1	1.69
10. ทายาทผู้มีสิทธิในมรดกจัดการกันเองได้หรือไม่ หากไม่ได้ ก็จะดูว่ามีการฟ้องร้องขอให้จัดการกันหรือไม่ ถ้ามีการร้องขอมาก็จะจัดการให้ โดยมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมลายมือชื่อของทุกคนและพยาน	1	1.69
11. คณะผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้จัดการ	3	5.08
12. ก่อนแบ่งชี้แจงให้ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกทราบหลักการโดยสรุป ต่อมาให้ทายาททุกคนเซ็นแต่งตั้งให้เป็นผู้แบ่งมรดกโดยจะไม่ฟ้องร้องทางกฎหมายบ้านเมืองในโอกาสต่อไป	1	1.69
13. เชิญผู้อาวุโสมาร่วมพิจารณา	1	1.69
รวม	59	100.00

จากตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของขั้นตอนกฎเกณฑ์ที่ใช้ดำเนินการของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ขั้นตอนในการดำเนินการ คือ ตามบทบัญญัติทางศาสนา

หรือลักษณะยอมความโดยมีการจดบันทึกและลงนาม (ร้อยละ33.90) รองลงมาคือ ถ้ามีปัญหาใช้การประนีประนอมโดยสันติวิธีไม่ต้องฟ้องร้องซึ่งกันและกัน (ร้อยละ 20.34) ใช้อัลกุรอาน หะดิษ และมติอุลามาฮ์ (ร้อยละ 10.17) พิจารณาการยินยอมของทนายทก่อน หากทนายทยินยอมก็แบ่งเท่ากัน หากไม่ยินยอมก็แบ่งตามกฎหมาย (ร้อยละ 8.47) การประชุมโดยมีกฎเกณฑ์กฎหมายอิสลามเป็นหลัก และกฎระเบียบบ้านเมือง (ร้อยละ5.08) ปรึกษาหารือกับอิหม่าม (ร้อยละ 5.08) และคณะผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้จัดการ (ร้อยละ 08) ตามลำดับ

3. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรม

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขของการบริหารกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมของคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด

ปัญหาและแนวทาง	จำนวน	ร้อยละ
1. มุสลิมไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอิสลาม	18	21.95
2. ขาดความยุติธรรมในการแบ่งมรดก ยังคลุมเครือ ควรทำให้ชัดเจน	10	12.20
3. มุสลิมไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายมรดกพินัยกรรม	10	12.20
4. หาทางแก้ปัญหาไม่ได้ เนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องไม่มีอำนาจในการเข้าไปจัดการได้อย่างเต็มที่	4	4.88
5. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการในเรื่องนี้ยังไม่สมบูรณ์เนื่องจากคณะกรรมการไม่มีความรู้ในเรื่องกฎหมายอย่างแท้จริง	4	4.88
6. เกิดความไม่พอใจระหว่างผู้รับมรดก	4	4.88
7. กรรมการมัสยิดไม่เคยพูดถึงมรดกพินัยกรรม	1	1.22
8. แต่งตั้งผู้ที่มีความรู้จริงๆขึ้นมาเป็นคณะกรรมการบริหารและแก้ไขเรื่องนี้	1	1.22
9. การไม่เปิดเผยเรื่องนี้สิน การมอบหมายแก่ผู้จัดการมรดก แก้ไขโดยใช้บทบัญญัติทางศาสนา ด้วยการชี้แจงทำความเข้าใจ	1	1.22
10. ขาดการประสานงานระหว่างผู้รับมรดกและคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด	1	1.22
11. ควรจัดอบรมและพิมพ์เอกสารให้มุสลิมในกรุงเทพมหานครได้ทราบโดยแจกจ่ายให้ทั่วถึงทุกคน	28	34.15
รวม	82	100.00

จากตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขของการบริหารกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมของคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วน

ใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไข คือ ควรจัดอบรมและพิมพ์เอกสารให้มุสลิมในกรุงเทพมหานครได้ทราบโดยแจกจ่ายให้ทั่วถึงทุกคน (ร้อยละ 34.15) และมุสลิมไม่ยึดปฏิบัติตามกฎหมายอิสลาม (ร้อยละ 21.95) ขาดความยุติธรรมในการแบ่งมรดก ยังคลุมเครือ ควรทำให้ชัดเจน (ร้อยละ 12.20) และ มุสลิมไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายมรดกพินัยกรรม (ร้อยละ 12.20) ตามลำดับ

3.1 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็น ต่อผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมของคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดในแต่ละตำแหน่ง

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นต่อกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร

ความคิดเห็นของกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร	จำนวน	ร้อยละ
1. ทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ ดีแล้ว	25	42.37
2. ควร เสริมสร้างความรู้เรื่องมรดกพินัยกรรมแก่อิหม่ามและประชาชนในพื้นที่	16	27.12
3. ทำหน้าที่น้อย บทบาทยังไม่ชัด	15	25.42
4. ควรมีความรู้ทั้งศาสนาและสามัญพร้อมกัน	3	5.08
รวม	59	100.00

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่าจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นต่อกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า กรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานครทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ ดีแล้ว (ร้อยละ 42.37) รองลงมาคือเห็นว่าควรเสริมสร้างความรู้เรื่องมรดกพินัยกรรมแก่อิหม่ามและประชาชนในพื้นที่ (ร้อยละ 27.12) ทำหน้าที่น้อย บทบาทยังไม่ชัด (ร้อยละ 25.42) และควรมีความรู้ทั้งศาสนาและสามัญพร้อมกัน (ร้อยละ 5.08) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับมรดกและพินัยกรรมของอิหม่าม

ความคิดเห็นของอิหม่าม	จำนวน	ร้อยละ
1. ทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ ดีแล้ว	35	53.85
2. อิหม่ามควรมีความรู้เรื่องมรดก พินัยกรรมอย่างลึกซึ้ง	15	23.08
3. ให้ความรู้เกี่ยวกับมรดกพินัยกรรมแก่สัปบุรุษ	10	15.38
4. อิหม่ามไม่มีสิทธิเด็ดขาดในการตัดสินใจ	4	6.15
5. อิหม่ามไม่ได้ทำหน้าที่ในการพิจารณาเรื่องมรดก เพียงแต่เข้ามารับทราบข้อตกลงที่ยินยอมกันภายใน กลุ่มบุคคลที่เข้ามารับมรดกเท่านั้น	1	1.54
รวม	65	100.00

จากตารางที่ 15 แสดงจำนวน จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับมรดกและพินัยกรรมของอิหม่าม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า อิหม่ามทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ ดีแล้ว (ร้อยละ 53.85) รองลงมาคือ อิหม่ามควรมีความรู้เรื่องมรดก พินัยกรรมอย่างลึกซึ้ง (ร้อยละ 23.08) ให้ความรู้เกี่ยวกับมรดกพินัยกรรมแก่สัปบุรุษ (ร้อยละ 15.38) อิหม่ามไม่มีสิทธิเด็ดขาดในการตัดสินใจ (ร้อยละ 6.15) และอิหม่ามไม่ได้ทำหน้าที่ในการพิจารณาเรื่องมรดกเพียงแต่เข้ามารับทราบข้อตกลงที่ยินยอมกันภายในกลุ่มบุคคลที่เข้ามารับมรดกเท่านั้น (ร้อยละ 1.54) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับมรดกและพินัยกรรมของคอเต็บ

ความคิดเห็นของคอเต็บ	จำนวน	ร้อยละ
1. ทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ ดีแล้ว	26	45.614
2. ควรศึกษาความรู้เรื่องมรดก พินัยกรรมเพิ่มเติม	10	17.544
3. ควรทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยอิหม่ามหรือทำหน้าที่แทนอิหม่ามได้	10	17.544
4. ควรมีการคุตบะฮ์เรื่องมรดกพินัยกรรม	9	15.789
5. การทำหน้าที่ในการจัดการมรดกยังน้อยอยู่	2	3.509
รวม	57	100.000

จากตารางที่ 16 แสดง จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับมรดกและพินัยกรรมของคอเต็บ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า คอเต็บทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ ดีแล้ว (ร้อยละ 45.614) รองลงมาคือ ควรศึกษาความรู้เรื่องมรดก พินัยกรรมเพิ่มเติม (ร้อยละ 17.544) ควรทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยอิหม่ามหรือทำหน้าที่แทนอิหม่ามได้ (ร้อยละ 17.544) ควรมีการคุตบะฮ์เรื่องมรดกพินัยกรรม (ร้อยละ 15.789) และการทำหน้าที่ในการจัดการมรดกยังน้อยอยู่ (ร้อยละ 3.509) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับมรดกและพินัยกรรมของบิหลัน

ความคิดเห็นของบิหลัน	จำนวน	ร้อยละ
1. ปฏิบัติหน้าที่ได้ดีในระดับหนึ่ง	24	46.15
2. ควรหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้	17	32.69
3. ควรทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยอิหม่ามหรือคอเต็บเท่านั้น	6	11.54
4. ช่วยประสานงานระหว่างอิหม่ามกับสัปบุรุษ	3	5.77
5. ไม่ได้ทำหน้าที่ในการจัดการมรดก	2	3.85
รวม	52	100.00

จากตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับมรดกและพินัยกรรมของบิหลัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า บิหลันปฏิบัติหน้าที่ได้ดีในระดับหนึ่ง (ร้อยละ 46.15) รองลงมาคือ ควรหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ (ร้อยละ 32.69) ควรทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยอิหม่ามหรือคอเต็บเท่านั้น (ร้อยละ 11.54) ช่วยประสานงานระหว่างอิหม่ามกับสัปบุรุษ (ร้อยละ 5.77) และไม่ได้ทำหน้าที่ในการจัดการมรดก (ร้อยละ 3.85) ตามลำดับ

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับมรดกและพินัยกรรม
ของกรรมการประจำมัสยิด

ความคิดเห็นของกรรมการประจำมัสยิด	จำนวน	ร้อยละ
1. ทำหน้าที่ได้ดีในบางเรื่องและควรปรับปรุงในบางเรื่อง	21	41.18
2. ควรมีความรู้เรื่องมรดก พินัยกรรม	21	41.18
3. ไม่ได้ทำหน้าที่ในการจัดการมรดก	1	1.96
4. ทำหน้าที่ในการบันทึกการแบ่งมรดกหรือพินัยกรรมและเป็นพยาน	3	5.88
5. เป็นหูเป็นตาให้กับผู้นำในแต่ละชุมชน	5	9.80
รวม	51	100.00

จากตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับมรดกและพินัยกรรมของกรรมการประจำมัสยิด พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำหน้าที่ได้ดีในบางเรื่องและควรปรับปรุงในบางเรื่อง (ร้อยละ 41.18) รองลงมาคือ ควรมีความรู้เรื่องมรดก พินัยกรรม (ร้อยละ 41.18) ไม่ได้ทำหน้าที่ในการจัดการมรดก (ร้อยละ 1.96) ทำหน้าที่ในการบันทึกการแบ่งมรดกหรือพินัยกรรมและเป็นพยาน (ร้อยละ 5.88) และเป็นหูเป็นตาให้กับผู้นำในแต่ละชุมชน (ร้อยละ 9.80) ตามลำดับ

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นอื่นๆ

ความคิดเห็นอื่นๆ	จำนวน	ร้อยละ
1. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับมรดกพิณัยกรรมแก่ผู้ที่ไม่มีความรู้	9	52.94
2. กรรมการหมู่บ้านกรรมการชุมชนควรมีความรู้ด้านกฎหมายอิสลาม	3	17.65
3. ควรมีผู้ให้คำแนะนำ คำปรึกษาในการแก้ปัญหาแก่อิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น และคณะกรรมการประจำมัสยิด	2	11.76
4. ผู้ที่ได้รับความเคารพนับถือทำหน้าที่เป็นพยานเพื่อรับทราบการตกลง	2	11.76
5. อยากให้มีกรบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรหรือเป็นกฎหมายที่ถูกต้อง	1	5.88
รวม	17	100.00

จากตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นอื่นๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็น่า ควรให้ความรู้เกี่ยวกับมรดกพิณัยกรรมแก่ผู้ที่ไม่มีความรู้ (ร้อยละ 52.94) รองลงมาคือ กรรมการหมู่บ้านกรรมการชุมชนควรมีความรู้ด้านกฎหมายอิสลาม (ร้อยละ 17.65) ควรมีผู้ให้คำแนะนำ คำปรึกษาในการแก้ปัญหาแก่อิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น และคณะกรรมการประจำมัสยิด (ร้อยละ 11.76) ผู้ที่ได้รับความเคารพนับถือทำหน้าที่เป็นพยานเพื่อรับทราบการตกลง (ร้อยละ 11.76) และอยากให้มีกรบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรหรือเป็นกฎหมายที่ถูกต้อง (ร้อยละ 5.88) ตามลำดับ

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของปัญหาที่ประสบจากการไม่มีกฎหมายรองรับการใช้กฎหมายอิสลาม

ปัญหาจากการไม่มีกฎหมายรองรับการใช้กฎหมายอิสลาม	จำนวน	ร้อยละ
1. กฎหมายไม่มีความน่าเชื่อถือส่งผลให้ประชาชนไม่ปฏิบัติตาม	40	39.22
2. การไม่สามารถนำกฎหมายอิสลามมาใช้ในการดำเนินชีวิตและการไม่ทราบสิทธิทำให้เสียประโยชน์ในการใช้สิทธิตามกฎหมาย	22	21.57
3. ประชาชนใช้กฎหมายบ้านเมืองไม่ใช้กฎหมายอิสลาม	15	14.71
4. เกิดความไม่พอใจจึงมีการฟ้องร้องตามสิทธิกฎหมายแพ่ง	14	13.73
5. มุสลิมไม่ให้ความสำคัญกับการแบ่งมรดกตามหลักการศาสนา	6	5.88
6. ไม่ได้ได้รับความยุติธรรมเท่าที่ควร	2	1.96
7. ไม่มีข้อมูลและจุดประสงค์เดียวกันทำให้ตัดสินใจยาก เพราะเลือกใช้กฎหมายทั้งสองทาง	1	0.98
8. ทายาทผู้ชายของเจ้าของมรดกมักใช้สิทธิตามศาสนาแต่ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ในทางบทบัญญัติของอิสลาม เช่นการจะให้จ่ายให้ผู้ได้ปกครอง	1	0.98
9. เมื่อเกิดปัญหาไม่สามารถเอาผิดกับผู้กระทำผิดได้เนื่องจากไม่มีกฎหมายรองรับ	1	0.98
รวม	102	100.00

จากตารางที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาที่ประสบจากการไม่มีกฎหมายรองรับการใช้กฎหมายอิสลาม พบว่า ปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างประสบจากการไม่มีกฎหมายรองรับการใช้กฎหมายอิสลาม คือ กฎหมายไม่มีความน่าเชื่อถือส่งผลให้ประชาชนไม่ปฏิบัติตาม (ร้อยละ 39.22) รองลงมาคือ การไม่สามารถนำกฎหมายอิสลามมาใช้ในการดำเนินชีวิตและการไม่ทราบสิทธิทำให้เสียประโยชน์ในการใช้สิทธิตามกฎหมาย (ร้อยละ 21.57) ประชาชนใช้กฎหมายบ้านเมืองไม่ใช้กฎหมายอิสลาม (ร้อยละ 14.71) เกิดความไม่พอใจจึงมีการฟ้องร้องตามสิทธิกฎหมายแพ่ง (ร้อยละ 13.73) มุสลิมไม่ให้ความสำคัญกับการแบ่งมรดกตามหลักการศาสนา (ร้อยละ 5.88) ตามลำดับ

**ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของข้อจำกัด ปัญหาในการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและ
พินัยกรรม**

ข้อจำกัด	จำนวน	ร้อยละ
1. บุคคลทั่วไปขาดความรู้ด้านกฎหมายอิสลามจึงควรให้ความเข้าใจแก่ มุสลิมในเรื่องกฎหมายอิสลาม	32	34.78
2. การบังคับใช้กฎหมายอิสลามยังไม่ทั่วถึงเนื่องจากไม่มีกฎหมายมา รองรับ	19	20.65
3. มุสลิมไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอิสลาม	18	19.57
4. การใช้กฎหมายอิสลามสร้างความไม่พอใจบางฝ่าย	7	7.61
5. เจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายอิสลาม	5	5.43
6. ถูกต้องตามหลักการของศาสนาอิสลาม	3	3.26
7. ไม่ทราบว่าการกฎหมายอิสลามข้อใดสามารถนำมาใช้ได้โดยไม่ผิดหลัก รัฐธรรมนูญ	3	3.26
8. กฎหมายอิสลามใช้ได้เฉพาะคนบางกลุ่ม	3	3.26
9. ทายาทบางคนไม่ให้แบ่งตามหลักการเพราะไม่เท่าเทียมกัน	2	2.17
รวม	92	100.00

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็น จำนวนและร้อยละของข้อจำกัด ปัญหา ในการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ข้อจำกัด ปัญหา ในการใช้กฎหมายอิสลามของกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคคลทั่วไปขาดความรู้ด้านกฎหมายอิสลามจึงควรให้ความเข้าใจแก่มุสลิมในเรื่องกฎหมายอิสลาม (ร้อยละ 34.78) รองลงมาคือ การบังคับใช้กฎหมายอิสลามยังไม่ทั่วถึงเนื่องจากไม่มีกฎหมายมารองรับ (ร้อยละ 20.65) มุสลิมไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอิสลาม (ร้อยละ 19.57) การใช้กฎหมายอิสลามสร้างความไม่พอใจบางฝ่าย (ร้อยละ 7.61) และเจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายอิสลาม (ร้อยละ 5.43) ตามลำดับ

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละสาเหตุของปัญหาในการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกพินัยกรรม
ของมุสลิมในกรุงเทพมหานคร

สาเหตุของปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1. มุสลิมไม่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายอิสลามถ้ามุสลิมทุกคนรู้และมีกฎหมายรองรับคงไม่มีปัญหา	37	35.24
2. กฎหมายอิสลามถูกลืมและไม่มีการนำมาใช้	32	30.48
3. การไม่ยอมรับสัดส่วนอันถูกต้องตามกฎหมายอิสลาม	9	8.57
4. ไม่มีกฎหมายรองรับ	8	7.62
5. ขาดคนปฏิบัติเป็นแบบอย่างเนื่องจากผู้รู้บางท่านก็ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย	5	4.76
6. ควรจัดอบรมให้ชุมชนทราบและถือปฏิบัติ	5	4.76
7. ยังไม่มีศาลชะรีอะฮ์	3	2.86
8. ไม่มีองค์กรที่ให้ความรู้อย่างจริงจัง	2	1.90
9. ผู้จัดการมรดกและทายาทผู้ตายไม่มีความรู้ความสามารถในการจัดแบ่งมรดกและทำพินัยกรรมเท่าที่ควร	2	1.90
10. มุสลิมในกรุงเทพมหานครมีความหลากหลาย ทั้งในด้านการศึกษาการดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่	1	0.95
11. การมีภรรยามากกว่า 1 คน บางคนไม่จดทะเบียน	1	0.95
รวม	105	100.00

จากตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละสาเหตุของปัญหาในการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกพินัยกรรมของมุสลิมในกรุงเทพมหานคร พบว่า สาเหตุของปัญหาในการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกพินัยกรรมของมุสลิมในกรุงเทพมหานครตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ มุสลิมไม่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายอิสลามถ้ามุสลิมทุกคนรู้และมีกฎหมายรองรับคงไม่มีปัญหา (ร้อยละ 35.24) รองลงมาคือ กฎหมายอิสลามถูกลืมและไม่มีการนำมาใช้ (ร้อยละ 30.48) การไม่ยอมรับสัดส่วนอันถูกต้องตามกฎหมายอิสลาม (ร้อยละ 8.57) ไม่มีกฎหมายรองรับ (ร้อยละ 7.62) ขาดคนปฏิบัติเป็นแบบอย่างเนื่องจากผู้รู้บางท่านก็ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย (ร้อยละ 4.76) และควรจัดอบรมให้ชุมชนทราบและถือปฏิบัติ (ร้อยละ 4.76) ตามลำดับ

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและ
พินัยกรรมสำหรับชาวมุสลิมในกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแบ่งมรดกแก่สัปบุรุษในพื้นที่	33	44.00
2. ควรมีกฎหมายรองรับบังคับทุกคนจะต้องใช้กฎหมายอิสลาม	13	17.33
3. ควรจัดศาลชะรีอะฮ์	10	13.33
4. สมควรมีเอกสารและตัวบทที่ชัดเจน โดยหลักการของศาสนาเป็นตัวตั้ง ชี้ถึงปัญหา	5	6.67
5. ควรนำมาใช้ให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน	4	5.33
6. เสนอให้รัฐบาลให้ยอมรับกฎหมายอิสลาม	3	4.00
7. มีองค์กรเฉพาะที่ทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายโดยตรง	2	2.67
8. สร้างความเข้มแข็งแก่ผู้นำศาสนาในท้องถิ่น	2	2.67
9. ให้มีการแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่เหมือนคาโต๊ะยุติธรรม	2	2.67
10. คณะกรรมการประจำกรุงเทพฯ ควรให้ความเข้มงวดเกี่ยวกับกฎหมาย อิสลาม และปฏิบัติเป็นแบบอย่างด้วย	1	1.33
รวม	75	100.00

จากตารางที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้กฎหมายอิสลาม
ลักษณะมรดกและพินัยกรรมสำหรับชาวมุสลิมในกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มี
ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแบ่งมรดกแก่สัปบุรุษในพื้นที่ (ร้อยละ 44.00)
รองลงมาคือ ควรมีกฎหมายรองรับบังคับทุกคนจะต้องใช้กฎหมายอิสลาม (ร้อยละ 17.33) ควรจัด
ศาลชะรีอะฮ์ (ร้อยละ 13.33) สมควรมีเอกสารและตัวบทที่ชัดเจน โดยหลักการของศาสนาเป็นตัว
ตั้งชี้ถึงปัญหา (ร้อยละ 6.67) และควรนำมาใช้ให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน (ร้อยละ 5.33) ตามลำดับ

4. ระดับความรู้ความเข้าใจของมุสลิมในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดก
และพินัยกรรม

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของระดับความรู้ความเข้าใจของมุสลิมในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับ
กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรม

ระดับความรู้ความเข้าใจของมุสลิมในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะครอบครัวและพินัยกรรม	ตอบถูก	ตอบผิด	รวม
	n (%)	n (%)	
1. การแบ่งมรดกในหลักการอิสลามระหว่างบุตรชายและบุตรหญิง	99 (89.2)	12 (10.8)	111 (100.0)
2. ระหว่างบิดากับบุตรชายของผู้ตายใครมีสิทธิรับมรดกมากกว่ากัน	89 (80.2)	22 (19.8)	111 (100.0)
3. สามีกับภรรยาผู้ใดได้รับมรดกมากกว่ากัน	72 (64.9)	39 (35.1)	111 (100.0)
4. หลานสาวที่เกิดจากบุตรชายของผู้ตายจะได้รับมรดกหรือไม่	73 (65.8)	38 (34.2)	111 (100.0)
5. หากผู้ตายมีทั้งบิดาและปู่ ถามว่าปู่จะได้รับมรดกหรือไม่	77 (69.4)	34 (30.6)	111 (100.0)
6. พี่น้องที่ร่วมแต่บิดากับพี่น้องที่ร่วมแต่มารดามีสิทธิรับมรดกเหมือนกันหรือไม่	84 (75.7)	27 (24.3)	111 (100.0)
7. ภรรยาคนเดียวได้รับมรดกในอัตราเศษหนึ่งส่วนสี่ของทรัพย์มรดกหากผู้ตายมีภรรยาสามคนภรรยาทั้งสามคนจะมีสิทธิได้รับมรดกในอัตราที่เพิ่มมากกว่าหนึ่งส่วนสี่หรือไม่	76 (68.5)	35 (31.5)	111 (100.0)
8. เจ้ามรดกมีทายาทเป็นบุตรสาว 3 คน และพี่ชายที่ร่วมบิดาเดียวกัน 1 คน ท่านคิดว่าพี่ชายของผู้ตายจะได้รับมรดกหรือไม่	80 (72.1)	31 (27.9)	111 (100.0)

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ระดับความรู้ความเข้าใจของมุสลิมในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับ กฎหมายอิสลามลักษณะครอบครัวและพินัยกรรม	ตอบถูก	ตอบผิด	รวม
	n (%)	n (%)	
9. ท่านคิดว่าหากบุคคลต่างศาสนาเข้ารับนับถือศาสนาอิสลาม ต่อมาบุคคลดังกล่าวเสียชีวิตลง บิดา มารดาของเขายังอยู่ใน ศาสนาเดิมจะมีสิทธิได้รับมรดกของเขาหรือไม่	91 (82.0)	20 (18.0)	111 (100.0)
10. ท่านคิดว่าการที่บิดาทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินส่วนหนึ่งให้กับ บุตรชายคนเล็กโดยที่บุตรชายคนโตไม่ยินยอมพินัยกรรมนั้น จะมีผลใช้ตามหลักการอิสลามหรือไม่	49 (44.1)	62 (55.9)	111 (100.0)
11. หากผู้ตายมีบุตรชาย บิดากับมารดาของผู้ตายจะมีสิทธิรับ มรดกเท่ากับหรือไม่	40 (36.0)	71 (64.0)	111 (100.0)
12. ท่านคิดว่าการที่บิดาของท่านทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินจำนวน ไม่เกินหนึ่งส่วนสามของทรัพย์สินทั้งหมดของบิดาให้กับ บุคคลอื่น โดยที่ทายาทไม่ยินยอม ท่านคิดว่าพินัยกรรมนั้นจะ มีผลใช้ใดหรือไม่	67 (60.4)	44 (39.6)	111 (100.0)

จากตารางที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรม โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบคำถามถูกมากที่สุดในเรื่องเกี่ยวกับการแบ่งมรดกในหลักการอิสลามระหว่างบุตรชายและบุตรหญิง (ร้อยละ 89.2) รองลงมาคือ บุคคลต่างศาสนาเข้ารับนับถือศาสนาอิสลาม ต่อมาบุคคลดังกล่าวเสียชีวิตลง บิดา มารดาของเขายังอยู่ในศาสนาเดิมจะมีสิทธิได้รับมรดกของเขาหรือไม่ (ร้อยละ 82.0) และที่ตอบผิดมากที่สุดคือ ผู้ตายมีบุตรชาย บิดากับมารดาของผู้ตายจะมีสิทธิรับมรดกเท่ากับหรือไม่ (ร้อยละ 64.0) รองลงมาคือ การที่บิดาทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินส่วนหนึ่งให้กับบุตรชายคนเล็ก โดยที่บุตรชายคนโตไม่ยินยอมพินัยกรรมนั้นจะมีผลใช้ตามหลักการอิสลามหรือไม่ (ร้อยละ 55.9) ตามลำดับ

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของภาพรวมระดับความรู้ความเข้าใจของมุสลิมในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรม

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้น้อย	14	12.6
ความรู้ปานกลาง	53	47.8
ความรู้มาก	44	39.6
รวม	111	100.0

จากตารางที่ 25 แสดงจำนวนและร้อยละระดับความรู้ความเข้าใจของมุสลิมในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรม โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของมุสลิมในกรุงเทพมหานครมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับปานกลาง (ร้อยละ 47.7) รองลงมาคือ ในระดับมาก (ร้อยละ 39.6) และระดับน้อย (ร้อยละ 20.3) ตามลำดับ

ตารางที่ 26 เพศกับระดับความรู้ความเข้าใจของมุสลิมในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกฎหมาย
อิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรม

เพศ	ระดับความรู้ความเข้าใจ			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
	n (%)	n (%)	n (%)	
ชาย	3 (3.7)	38 (46.3)	41 (50.0)	82 (100.0)
หญิง	11 (37.9)	15 (51.7)	3 (10.3)	29 (100.0)
รวม	14 (12.6)	53 (47.7)	44 (39.6)	111 (100.0)

จากตารางที่ 26 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมของมุสลิมในกรุงเทพมหานครของกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน โดยพบว่า เพศชายมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับระดับน้อย (ร้อยละ 3.7) ระดับปานกลาง (ร้อยละ 46.3) และระดับมาก (ร้อยละ 50.0) ส่วนเพศหญิงมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับระดับน้อย (ร้อยละ 37.9) ระดับปานกลาง (ร้อยละ 51.7) และระดับมาก (ร้อยละ 10.3) ตามลำดับ

ตารางที่ 27 ช่วงอายุกับระดับความรู้ความเข้าใจของมุสลิมในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกฎหมาย
อิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรม

อายุ	ระดับความรู้ความเข้าใจ			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
	n (%)	n (%)	n (%)	
อายุ 20-40 ปี	11 (24.4)	20 (44.4)	14 (31.1)	45 (100.0)
อายุ 41-60 ปี	2 (4.0)	25 (50.0)	23 (46.0)	50 (100.0)
อายุ 61-80 ปี	1 (7.1)	7 (50.0)	6 (42.9)	14 (100.0)
รวม	14 (12.8)	52 (47.7)	43 (39.4)	109 (100.0)

จากตารางที่ 27 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมของมุสลิมในกรุงเทพมหานครของกลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มอายุที่ต่างกัน โดยพบว่า ผู้ที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20-40 ปีส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับระดับน้อย (ร้อยละ 24.4) ระดับปานกลาง (ร้อยละ 44.4) และระดับมาก (ร้อยละ 31.1) ผู้ที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 41-60 ปีมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับน้อย (ร้อยละ 4.0) ปานกลาง (ร้อยละ 50.0) และระดับมาก (ร้อยละ 46.0) ผู้ที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 61-80 ปีมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับน้อย (ร้อยละ 7.1) ระดับปานกลาง (ร้อยละ 50.0) และ ระดับมาก (ร้อยละ 42.9) ตามลำดับ

ตารางที่ 28 ตำแหน่งกับระดับความรู้ความเข้าใจของมุสลิมในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกฎหมาย
อิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรม

ตำแหน่ง	ระดับความรู้ความเข้าใจ			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
	n	n	n	
	(%)	(%)	(%)	
คณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร	0 (0)	4 (57.1)	3 (42.8)	7 (100.0)
คณะกรรมการประจำมัสยิดในกรุงเทพมหานคร	3 (7.7)	17 (43.6)	19 (48.7)	39 (100.0)
นักวิชาการศาสนาในกรุงเทพมหานคร	2 (10.5)	5 (26.3)	12 (63.2)	19 (100.0)
มุสลิมและมุสลิมะห์ในกรุงเทพมหานคร	9 (19.6)	27 (58.7)	10 (21.7)	46 (100.0)
รวม	14 (12.6)	53 (47.7)	44 (39.6)	111 (100.0)

จากตารางที่ 28 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมของมุสลิมในกรุงเทพมหานครของกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งที่ต่างกัน โดยพบว่า คณะกรรมการอิสลามแห่งประเทศไทยมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับปานกลาง (ร้อยละ 50.0) ระดับมาก (ร้อยละ 50.0) คณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานครมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับปานกลาง (ร้อยละ 60.0) ระดับมาก (ร้อยละ 40.0) คณะกรรมการประจำมัสยิดในกรุงเทพมหานครมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับน้อย (ร้อยละ 7.7) ปานกลาง (ร้อยละ 43.6) และระดับมาก (ร้อยละ 48.7) นักวิชาการศาสนาในกรุงเทพมหานครมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับน้อย (ร้อยละ 10.5) ปานกลาง (ร้อยละ 26.3) และระดับมาก (ร้อยละ 63.2) และมุสลิมและมุสลิมะห์ในกรุงเทพมหานครมีระดับความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับน้อย(ร้อยละ 19.6) ปานกลาง(ร้อยละ 58.7) และระดับมาก (ร้อยละ 21.7) ตามลำดับ

ตารางที่ 29 ประสพการณ์กับระดับความรู้ความเข้าใจของมุสลิมในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรม

ประสพการณ์	ระดับความรู้ความเข้าใจ			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
	n	n	n	
	(%)	(%)	(%)	
ประสพการณ์ 1-10 ปี	7	18	18	43
	(16.3)	(41.9)	(41.9)	(100.0)
ประสพการณ์ 11-20 ปี	1	4	10	15
	(6.7)	(26.7)	(66.7)	(100.0)
ประสพการณ์ 21-30 ปี	0	2	3	5
	(0)	(40.0)	(60.0)	(100.0)
ประสพการณ์ 31-40 ปี	0	4	1	5
	(0)	(80.0)	(20.0)	(100.0)
รวม	8	28	32	68
	(11.8)	(41.2)	(47.1)	(100.0)

จากตารางที่ 29 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมของมุสลิมในกรุงเทพมหานครของกลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงระยะเวลาของประสพการณ์ในการทำงานที่ต่างกัน โดยพบว่า ผู้ที่มีประสพการณ์ในการทำงานระหว่าง 1-10 ปีมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับน้อย (ร้อยละ 16.3) ระดับปานกลาง (ร้อยละ 41.9) และระดับมาก (ร้อยละ 41.9) ผู้ที่มีประสพการณ์ในการทำงานระหว่าง 11-20 ปีมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับน้อย (ร้อยละ 6.7) ระดับปานกลาง (ร้อยละ 26.7) และระดับมาก (ร้อยละ 66.7) ผู้ที่มีประสพการณ์ในการทำงานระหว่าง 21-30 ปีมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับปานกลาง (ร้อยละ 40.0) และระดับ

มาก (ร้อยละ 60.0) และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 31-40 ปีมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับปานกลาง (ร้อยละ 80.0) ระดับมาก (ร้อยละ 20.0) ตามลำดับ

ตารางที่ 30 ระดับการศึกษาด้านศาสนากับระดับความรู้ความเข้าใจของมุสลิมในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรม

ระดับการศึกษาด้านศาสนา	ระดับความรู้ความเข้าใจ			รวม
	น้อย n (%)	ปานกลาง n (%)	มาก n (%)	
พรีคูอิน	8 (23.5)	21 (61.8)	5 (14.7)	34 (100.0)
เอ็ยะคาดีย	3 (30.0)	5 (50.0)	2 (20.0)	10 (100.0)
ซานาเวีย	1 (2.7)	16 (43.2)	20 (54.1)	37 (100.0)
ปริญญาดรี	1 (4.2)	6 (25.0)	17 (70.8)	24 (100.0)
อื่นๆ	1 (16.6)	5 (83.3)	0 (0)	6 (100.0)
รวม	14 (12.6)	53 (47.7)	44 (39.6)	111 (100.0)

จากตารางที่ 30 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมของมุสลิมในกรุงเทพมหานครของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาด้านศาสนาที่ต่างกัน โดยพบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับพรีคูอินมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับน้อย (ร้อยละ 23.5)ปานกลาง (ร้อยละ 61.8)และระดับมาก (ร้อยละ 14.7) ผู้ที่มีการศึกษาระดับเอ็ยะคาดียมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับน้อย (ร้อยละ 30.0)ระดับปานกลาง

(ร้อยละ 50.0)และระดับมาก (ร้อยละ 20.0) ผู้ที่มีการศึกษาระดับชานาวิมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับน้อย (ร้อยละ 2.7)ระดับปานกลาง (ร้อยละ 43.2)และระดับมาก (ร้อยละ 54.1) ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับน้อย (ร้อยละ 4.2) ระดับปานกลาง (ร้อยละ 25.0) ระดับมาก (ร้อยละ 70.8)และผู้ที่มีการศึกษาระดับอื่นๆ มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับน้อย (ร้อยละ 16.6) ระดับปานกลาง (ร้อยละ 83.3) ตามลำดับ

ตารางที่ 31 ระดับการศึกษาด้านสามัญกับระดับความรู้ความเข้าใจของมุสลิมในกรุงเทพมหานคร
เกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรม

ระดับการศึกษาด้านสามัญ	ระดับความรู้ความเข้าใจ			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
	n (%)	n (%)	n (%)	
ประถมศึกษา	4 (15.4)	12 (46.2)	10 (38.5)	26 (100.0)
มัธยมศึกษาตอนต้น	0 (0)	9 (52.9)	8 (47.1)	17 (100.0)
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4 (9.5)	22 (52.4)	16 (38.1)	42 (100.0)
ปริญญาตรี	6 (23.1)	10 (38.5)	10 (38.5)	26 (100.0)
รวม	14 (12.6)	53 (47.7)	44 (39.6)	111 (100.0)

จากตารางที่ 31 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมของมุสลิมในกรุงเทพมหานครของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสามัญที่ต่างกัน โดยพบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับน้อย (ร้อยละ 15.4) ระดับปานกลาง (ร้อยละ 46.2) และระดับมาก (ร้อยละ 38.5) ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับปานกลาง (ร้อยละ 52.9) และระดับมาก (ร้อยละ 47.1) ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับน้อย (ร้อยละ 9.5) ปานกลาง (ร้อยละ 52.4) และระดับมาก (ร้อยละ 38.1) และผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในระดับน้อย (ร้อยละ 23.1) ระดับปานกลาง และระดับมาก (ร้อยละ 38.5) ตามลำดับ

5. การยอมรับเกี่ยวกับการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรม

ตารางที่ 32 จำนวนและร้อยละของการให้มิกฎหมายรองรับการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมสำหรับชาวมุสลิมในกรุงเทพมหานคร

ให้มิกฎหมายรองรับการใช้กฎหมายอิสลาม	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	103	92.79
เนื่องจาก		
1. จะมารับรองว่าสิ่งนั้นถูกต้อง	15	19.74
2. จะได้ไม่มีปัญหาความขัดแย้ง	15	19.74
3. ทำให้มุสลิมที่ไม่รู้ศาสนาได้เข้าใจและมีข้อยุติทั้งด้านศาสนาและกฎหมาย	21	27.63
4. เพราะเป็นบทบัญญัติของศาสนา	23	30.26
5. เนื่องจากกฎหมายอิสลามมีความครอบคลุม	2	2.63
ไม่เห็นด้วย	8	7.21
เนื่องจาก		
1. เนื่องจากกฎหมายอิสลามมีความสมบูรณ์อยู่แล้ว	5	35.71
2. เนื่องจากจะทำให้สับสนระหว่างกฎหมายกับบทบัญญัติ	1	7.14
3. เพราะมีก็ไม่ใช้	8	57.14

จากตารางที่ 32 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นต่อการให้มิกฎหมายรองรับการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมสำหรับชาวมุสลิมในกรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นต่อการให้มิกฎหมายรองรับการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ เห็นด้วย (ร้อยละ 92.79) และไม่เห็นด้วย (ร้อยละ 7.21) โดยกลุ่มที่เห็นด้วยเนื่องจาก จะมารับรองว่าสิ่งนั้นถูกต้อง จะได้ไม่มีปัญหาความขัดแย้ง ทำให้มุสลิมที่ไม่รู้ศาสนาได้เข้าใจและมีข้อยุติทั้งด้านศาสนาและกฎหมาย เพราะเป็นบทบัญญัติของศาสนา ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เห็นด้วยเนื่องจากกฎหมายอิสลามมีความครอบคลุม กฎหมายอิสลามมีความสมบูรณ์อยู่แล้ว จะทำให้สับสนระหว่างกฎหมายกับบทบัญญัติ เพราะมีก็ไม่ใช้

ตารางที่ 33 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นให้มีดาโต๊ะยุติธรรมประจำศาลในกรุงเทพมหานคร

การมีดาโต๊ะยุติธรรม	จำนวน	ร้อยละ
ควรมี	99	95.19
เนื่องจาก		
1. จะได้สร้างคามยุติธรรม	19	21.59
3. จะได้เป็นกิจจะลักษณะ	1	1.14
4. เพื่อให้การตัดสินเป็นไปตามกฎหมายอิสลาม	28	31.82
5. เพื่อให้มีผู้ตัดสินที่ชัดเจน	31	35.23
6. เพราะปัญหาศาสนาเป็นเรื่องละเอียดอ่อน	1	1.14
7. เพราะผู้พิพากษาไม่เข้าใจกฎหมายอิสลามอย่างแท้จริง	8	9.09
ไม่ควรมี	5	4.81
1. เพราะการแบ่งมรดกตามกฎหมายอิสลามมีความสมบูรณ์อยู่แล้ว	1	33.33
2. ถ้าเชื่อในศาลยุติธรรม	1	33.33
3. เพราะมีกฏอยู่แล้ว	1	33.33

จากตารางที่ 33 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นให้มีดาโต๊ะยุติธรรมประจำศาลในกรุงเทพมหานครของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการให้มีดาโต๊ะยุติธรรมประจำศาลในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 95.19) และกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าไม่ควรมีดาโต๊ะยุติธรรมประจำศาลในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 4.81) กลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นว่าการมีดาโต๊ะยุติธรรมประจำศาลในกรุงเทพมหานครเนื่องจากมีความเห็นว่าจะได้สร้างคามยุติธรรม จะได้เป็นกิจจะลักษณะ เพื่อให้การตัดสินเป็นไปตามกฎหมายอิสลาม เพื่อให้มีผู้ตัดสินที่ชัดเจน เพราะปัญหาศาสนาเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและเพราะผู้พิพากษาไม่เข้าใจกฎหมายอิสลามอย่างแท้จริง

ตารางที่ 34 จำนวนและร้อยละของช่วงอายุกับการยอมรับความคิดเห็นให้กฎหมายอิสลามมา
รองรับการตัดสินคดีเกี่ยวกับมรดกพินัยกรรม

อายุ	การยอมรับ		รวม
	ยอมรับ	ไม่ยอมรับ	
	n (%)	n (%)	
อายุ 20-40 ปี	43 (95.6)	2 (4.4)	45 (100.0)
อายุ 41-60 ปี	49 (98.0)	1 (2.0)	50 (100.0)
อายุ 61-80 ปี	14 (100.0)	0 (0.0)	14 (100.0)
รวม	106 (97.2)	3 (2.8)	109 (100.0)

จากตารางที่ 34 แสดงจำนวนและร้อยละของช่วงอายุกับการยอมรับความคิดเห็นให้กฎหมายอิสลามมารองรับการตัดสินคดีเกี่ยวกับมรดกพินัยกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มอายุต่างกัน โดยพบว่า ผู้ที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 61-80 ปียอมรับมากที่สุด (ร้อยละ100.0) รองลงมาเป็นผู้ที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 41-60 ปี (ร้อยละ 98.0) และผู้ที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20-40 ปี(ร้อยละ95.6) ตามลำดับ

ตารางที่ 35 จำนวนและร้อยละของตำแหน่งกับการยอมรับความคิดเห็นให้กฎหมายอิสลามมา
รองรับการตัดสินคดีเกี่ยวกับมรดกพินัยกรรม

ตำแหน่ง	การยอมรับ		รวม
	ยอมรับ	ไม่ยอมรับ	
	n (%)	n (%)	
คณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร	6 (90.0)	1 (10.0)	7 (100.0)
คณะกรรมการประจำมัสยิดในกรุงเทพมหานคร	39 (100.0)	0 (0.0)	39 (100.0)
นักวิชาการศาสนาในกรุงเทพมหานคร	18 (94.7)	1 (5.3)	19 (100.0)
มุสลิมและมุลิมะห์ในกรุงเทพมหานคร	43 (93.5)	3 (6.5)	46 (100.0)
รวม	107 (96.4)	4 (3.6)	111 (100.0)

จากตารางที่ 35 แสดงจำนวนและร้อยละของตำแหน่งกับการยอมรับความคิดเห็นให้กฎหมายอิสลามมารองรับการตัดสินคดีเกี่ยวกับมรดกพินัยกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งที่ต่างกัน โดยพบว่า คณะกรรมการประจำมัสยิดในกรุงเทพมหานครยอมรับมากที่สุด (ร้อยละ 100.0) รองลงมาคือ นักวิชาการศาสนาในกรุงเทพมหานครยอมรับ (ร้อยละ 94.7) มุสลิมและมุลิมะห์ในกรุงเทพมหานครยอมรับ (ร้อยละ 93.5) และ คณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานครยอมรับ (ร้อยละ 90.0) ตามลำดับ

ตารางที่ 36 จำนวนและร้อยละของช่วงประสบการณ์กับการยอมรับความคิดเห็นให้กฎหมายอิสลามมารองรับการตัดสินใจเกี่ยวกับมรดกพินัยกรรม

ประสบการณ์	การยอมรับ		รวม
	ยอมรับ	ไม่ยอมรับ	
	n (%)	n (%)	
ประสบการณ์ 1-10 ปี	42 (97.7)	1 (2.3)	43 (100.0)
ประสบการณ์ 11-20 ปี	14 (93.3)	1 (6.7)	15 (100.0)
ประสบการณ์ 21-30 ปี	5 (100.0)	0 (0.0)	5 (100.0)
ประสบการณ์ 31-40 ปี	5 (100.0)	0 (0.0)	5 (100.0)
รวม	66 (97.1)	2 (2.9)	68 (100.0)

จากตารางที่ 36 แสดงจำนวนและร้อยละของช่วงประสบการณ์กับการยอมรับความคิดเห็นให้กฎหมายอิสลามมารองรับการตัดสินใจเกี่ยวกับมรดกพินัยกรรมของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีช่วงระยะเวลาของประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกัน โดยพบว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 21-30 ปี และ 31-40 ปียอมรับมากที่สุด (ร้อยละ 100.0) รองลงมาคือ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 1-10 ปี ยอมรับ (ร้อยละ 97.7) และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 11-20 ปียอมรับ (ร้อยละ 93.3) ตามลำดับ

ตารางที่ 37 จำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาด้านศาสนากับการยอมรับความคิดเห็นให้
กฎหมายอิสลามรองรับการตัดสินคดีเกี่ยวกับมรดกพินัยกรรม

ระดับการศึกษาด้านศาสนา	การยอมรับ		รวม
	ยอมรับ	ไม่ยอมรับ	
	n (%)	n (%)	
ฟิรคูอิน	30 (88.2)	4 (11.8)	34 (100.0)
เอียะดาดียฺ	10 (100.0)	0 (0.0)	10 (100.0)
ชานาวียฺ	37 (100.0)	0 (0.0)	37 (100.0)
ปริญญาตรี	24 (100.0)	0 (0.0)	24 (100.0)
อื่นๆ	6 (100.0)	0 (0.0)	6 (100.0)
รวม	107 (96.4)	4 (3.6)	111 (100.0)

จากตารางที่ 37 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาด้านศาสนากับการยอมรับความคิดเห็นให้กฎหมายอิสลามรองรับการตัดสินคดีเกี่ยวกับมรดกพินัยกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาด้านศาสนาที่ต่างกัน โดยพบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับเอียะดาดียฺ ชานาวียฺและปริญญาตรียอมรับมากที่สุด (ร้อยละ 100.0) รองลงมาคือ ผู้ที่มีการศึกษาระดับฟิรคูอินยอมรับ (ร้อยละ 93.8) ตามลำดับ

ตารางที่ 38 จำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาด้านสามัญกับการยอมรับความคิดเห็นให้
กฎหมายอิสลามมารองรับการตัดสินคดีเกี่ยวกับมรดกพินัยกรรม

ระดับการศึกษาด้านสามัญ	การยอมรับ		รวม
	ยอมรับ	ไม่ยอมรับ	
	n (%)	n (%)	
ประถมศึกษา	23 (88.5)	3 (11.5)	26 (100.0)
มัธยมศึกษาตอนต้น	16 (94.1)	1 (5.9)	17 (100.0)
มัธยมศึกษาตอนปลาย	42 (100.0)	0 (0.0)	42 (100.0)
ปริญญาตรี	26 (100.0)	0 (0.0)	26 (100.0)
รวม	107 (96.4)	4 (3.6)	111 (100.0)

จากตารางที่ 38 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาด้านสามัญกับการยอมรับ
ความคิดเห็นให้กฎหมายอิสลามมารองรับการตัดสินคดีเกี่ยวกับมรดกพินัยกรรมของกลุ่มตัวอย่าง
ที่มีระดับการศึกษาสามัญที่ต่างกัน โดยพบว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและ
ปริญญาตรียอมรับมากที่สุด (ร้อยละ 100.0) รองลงมาคือ ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ยอมรับ (ร้อยละ 94.1) และ ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษายอมรับ (ร้อยละ 88.5) ตามลำดับ

ตารางที่ 39 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นให้กฎหมายอิสลามมารับการตัดสินคดีเกี่ยวกับมรดกพินัยกรรม

ตัดสินคดีโดยกฎหมายอิสลาม	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	106	97.25
เนื่องจาก		
1. เพราะจะได้มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ	7	36.84
2. เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ทั้งสองฝ่าย	3	15.79
3. การปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮ์เป็นสิ่งที่ถูกต้อง	4	21.05
4. ในกรณีที่มีการฟ้องร้องกันในศาลในภายหลังจะได้เอากฎหมายอิสลามมาชี้ขาด	3	15.79
5. กฎหมายอิสลามมีความละเอียดอ่อนทุกเรื่อง	2	10.53
ไม่เห็นด้วย	3	2.75

จากตารางที่ 39 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นให้กฎหมายอิสลามมารับการตัดสินคดีเกี่ยวกับมรดกพินัยกรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยให้กฎหมายอิสลามมารับการตัดสินคดีเกี่ยวกับมรดกพินัยกรรม (ร้อยละ 97.25) เนื่องจากจะได้มีน้ำหนักน่าเชื่อถือเพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ทั้งสองฝ่าย การปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮ์เป็นสิ่งที่ถูกต้องในกรณีที่มีการฟ้องร้องกันในศาลในภายหลังจะได้เอากฎหมายอิสลามมาชี้ขาดและกฎหมายอิสลามมีความละเอียดอ่อนทุกเรื่อง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เห็นด้วยให้กฎหมายอิสลามมารับการตัดสินคดีเกี่ยวกับมรดกพินัยกรรม (ร้อยละ 2.75)

ตารางที่ 40 จำนวนและร้อยละของการเลือกใช้กฎหมาย

กฎหมายที่ใช้ในการแบ่งมรดก	จำนวน	ร้อยละ
กฎหมายอิสลาม	102	95.33
กฎหมายบ้านเมือง	5	4.67
รวม	107	100.00

จากตารางที่ 40 แสดงจำนวนและร้อยละของการเลือกใช้กฎหมายหากการแบ่งมรดกตามกฎหมายอิสลามทำให้ได้ส่วนแบ่งที่น้อยกว่าการแบ่งตามกฎหมายบ้านเมือง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกใช้กฎหมายอิสลาม (ร้อยละ 95.33)

ตารางที่ 41 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้กฎหมายบ้านเมืองในลักษณะมรดก
และพินัยกรรมกับชาวมุสลิมในกรุงเทพมหานคร

ความเห็น	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่เห็นด้วยเพราะจะทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคมมุสลิมควรใช้กฎหมายอิสลาม	60	72.29
2. ชาวมุสลิมในกรุงเทพมหานครมีความเคยชินและพอใจในการใช้กฎหมายบ้านเมืองมาตัดสินเกี่ยวกับเรื่องมรดกและพินัยกรรม	10	12.05
3. เห็นควรแต่ต้องมีความสอดคล้องกับกฎหมายอิสลาม	5	6.02
4. กฎหมายบ้านเมืองมีมุมมองคนละอย่างกับกฎหมายอิสลามในด้านความยุติธรรมส่วนแบ่งที่เท่ากัน	4	4.82
5. ไม่ดีเพราะในบางกรณีไปขัดกับกฎหมายอิสลาม	2	2.41
6. แล้วแต่สถานการณ์บางครั้งก็ใช้กฎหมายอิสลามไม่ได้	2	2.41
รวม	83	100.00

จากตารางที่ 41 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้กฎหมายบ้านเมืองในลักษณะมรดกและพินัยกรรมกับชาวมุสลิมในกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็น ไม่เห็นด้วยเพราะจะทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคมมุสลิมควรใช้กฎหมายอิสลาม (ร้อยละ 72.29) รองลงมาคือ ชาวมุสลิมในกรุงเทพมหานครมีความเคยชินและพอใจในการใช้กฎหมายบ้านเมืองมาตัดสินเกี่ยวกับเรื่องมรดกและพินัยกรรม (ร้อยละ 12.05) เห็นควรแต่ต้องมีความสอดคล้องกับกฎหมายอิสลาม (ร้อยละ 6.02) กฎหมายบ้านเมืองมีมุมมองคนละอย่างกับกฎหมายอิสลามในด้านความยุติธรรมส่วนแบ่งที่เท่ากัน (ร้อยละ 4.82) ไม่ดีเพราะในบางกรณีไปขัดกับกฎหมายอิสลาม (ร้อยละ 2.41) และแล้วแต่สถานการณ์บางครั้งก็ใช้กฎหมายอิสลามไม่ได้ (ร้อยละ 2.41) ตามลำดับ

ตารางที่ 42 จำนวนและร้อยละของความสมบูรณ์ในการดำเนินการขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรม

ความสมบูรณ์	จำนวน	ร้อยละ
ไม่สมบูรณ์	91	90.10
สมบูรณ์	9	8.91
เกือบสมบูรณ์	1	0.99
รวม	101	100.00

จากตารางที่ 42 จำนวนและร้อยละของความสมบูรณ์ในการดำเนินการขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การดำเนินการขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมยังไม่สมบูรณ์ (ร้อยละ 90.10) รองลงมาคือ สมบูรณ์ (ร้อยละ 8.91) และเกือบสมบูรณ์ (ร้อยละ 0.99) ตามลำดับ

ตารางที่ 43 จำนวนและร้อยละของช่วงอายุกับการยอมรับว่ากฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและ
พินัยกรรมมีความเหมาะสมกว่ากับกฎหมายบ้านเมืองที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

อายุ	การยอมรับ		รวม
	ยอมรับ	ไม่ยอมรับ	
	n (%)	n (%)	
อายุ 20-40 ปี	37 (82.2)	8 (17.8)	45 (100.0)
อายุ 41-60 ปี	44 (88.0)	6 (12.0)	50 (100.0)
อายุ 61-80 ปี	11 (78.6)	3 (21.4)	14 (100.0)
รวม	92 (84.4)	17 (15.6)	109 (100.0)

จากตารางที่ 43 แสดงจำนวนและร้อยละของช่วงอายุกับการยอมรับว่ากฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมมีความเหมาะสมกว่ากับกฎหมายบ้านเมืองที่ใช้อยู่ในปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มอายุต่างกัน โดยพบว่า ผู้ที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 41-60 ปียอมรับมากที่สุด (ร้อยละ88.0) รองลงมาคือ ผู้ที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20-40 ปี (ร้อยละ82.2) และผู้ที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 61-80 ปี (ร้อยละ78.6) ตามลำดับ

ตารางที่ 44 จำนวนและร้อยละของตำแหน่งกับการยอมรับว่ากฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและ
พินัยกรรมมีความเหมาะสมกว่ากับกฎหมายบ้านเมืองที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ตำแหน่ง	การยอมรับ		รวม
	ยอมรับ	ไม่ยอมรับ	
	n (%)	n (%)	
คณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร	6 (80.0)	1 (20.0)	7 (100.0)
คณะกรรมการประจำมัสยิดในกรุงเทพมหานคร	34 (87.2)	5 (12.8)	39 (100.0)
นักวิชาการศาสนาในกรุงเทพมหานคร	18 (94.7)	1 (5.3)	19 (100.0)
มุสลิมและมุสลิมะห์ในกรุงเทพมหานคร	36 (78.3)	10 (21.7)	46 (100.0)
รวม	94 (84.7)	17 (15.3)	111 (100.0)

จากตารางที่ 44 แสดงจำนวนและร้อยละของตำแหน่งกับการยอมรับว่ากฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมมีความเหมาะสมกว่ากับกฎหมายบ้านเมืองที่ใช้อยู่ในปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งที่ต่างกัน โดยพบว่า นักวิชาการศาสนาในกรุงเทพมหานครยอมรับมากที่สุด (ร้อยละ 94.7) รองลงมาคือ คณะกรรมการประจำมัสยิดในกรุงเทพมหานครยอมรับ (ร้อยละ 87.2) คณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานครยอมรับ (ร้อยละ 80.0) และมุสลิมและมุสลิมะห์ในกรุงเทพมหานคร ยอมรับ (ร้อยละ 78.3) ตามลำดับ

ตารางที่ 45 จำนวนและร้อยละของช่วงประสบการณ์กับการยอมรับว่ากฎหมายอิสลามลักษณะ
มรดกและพินัยกรรมมีความเหมาะสมกว่ากับกฎหมายบ้านเมืองที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ประสบการณ์	การยอมรับ		รวม
	ยอมรับ	ไม่ยอมรับ	
	n (%)	n (%)	
ประสบการณ์ 1-10 ปี	37 (86.0)	6 (14.0)	43 (100.0)
ประสบการณ์ 11-20 ปี	14 (93.3)	1 (6.7)	15 (100.0)
ประสบการณ์ 21-30 ปี	5 (100.0)	0 (0.0)	5 (100.0)
ประสบการณ์ 31-40 ปี	4 (80.0)	1 (20.0)	5 (100.0)
รวม	60 (88.2)	8 (11.8)	68 (100.0)

จากตารางที่ 45 แสดงจำนวนและร้อยละของช่วงประสบการณ์กับการยอมรับว่ากฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมมีความเหมาะสมกว่ากับกฎหมายบ้านเมืองที่ใช้อยู่ในปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีช่วงระยะเวลาของประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกัน โดยพบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 21-30 ปียอมรับมากที่สุด (ร้อยละ 100.0) รองลงมาคือ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 11-20 ปียอมรับ (ร้อยละ 93.3) ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 1-10 ปียอมรับ (ร้อยละ 86.0) และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 31-40 ปียอมรับ (ร้อยละ 80.0) ตามลำดับ

ตารางที่ 46 จำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาด้านศาสนากับการยอมรับว่ากฎหมายอิสลาม
ลักษณะมรดกและพินัยกรรมมีความเหมาะสมกว่ากับกฎหมายบ้านเมืองที่ใช้อยู่ใน
ปัจจุบัน

ระดับการศึกษาด้านศาสนา	การยอมรับ		รวม
	ยอมรับ	ไม่ยอมรับ	
	n (%)	n (%)	
ฟิรคูอิน	27 (79.4)	7 (20.6)	34 (100.0)
เอียะคาดียฺ	6 (60.0)	4 (40.0)	10 (100.0)
ชานาวียฺ	33 (89.2)	4 (10.8)	37 (100.0)
ปริญญาตรี	23 (95.8)	1 (4.2)	24 (100.0)
อื่นๆ	5 (83.3)	1 (16.7)	6 (100.0)
รวม	94 (84.7)	17 (15.3)	111 (100.0)

จากตารางที่ 46 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาด้านศาสนากับการยอมรับว่ากฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมมีความเหมาะสมกว่ากับกฎหมายบ้านเมืองที่ใช้อยู่ในปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีระดับการศึกษาด้านศาสนาที่ต่างกัน โดยพบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรียอมรับมากที่สุด (ร้อยละ 95.8) รองลงมาคือ ผู้ที่มีการศึกษาระดับชานาวียฺยอมรับ (ร้อยละ 89.2) ผู้ที่มีการศึกษาระดับฟิรคูอิน ยอมรับ (ร้อยละ 79.4) และผู้ที่มีการศึกษาระดับเอียะคาดียฺ ยอมรับ (ร้อยละ 60.0) ตามลำดับ

ตารางที่ 47 จำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาด้านสามัญกับการยอมรับว่ากฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมมีความเหมาะสมกว่ากับกฎหมายบ้านเมืองที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ระดับการศึกษาด้านสามัญ	การยอมรับ		รวม
	ยอมรับ	ไม่ยอมรับ	
	n (%)	n (%)	
ประถมศึกษา	20 (76.9)	6 (23.1)	26 (100.0)
มัธยมศึกษาตอนต้น	17 (100.0)	0 (0.0)	17 (100.0)
มัธยมศึกษาตอนปลาย	36 (85.7)	6 (14.3)	42 (100.0)
ปริญญาตรี	21 (80.8)	5 (19.2)	26 (100.0)
รวม	94 (84.7)	17 (15.3)	111 (100.0)

จากตารางที่ 47 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาด้านสามัญกับการยอมรับว่ากฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมมีความเหมาะสมกว่ากับกฎหมายบ้านเมืองที่ใช้อยู่ในปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีระดับการศึกษาสามัญที่ต่างกัน โดยพบว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยอมรับมากที่สุด (ร้อยละ 100.0) รองลงมาคือ ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายยอมรับ (ร้อยละ 85.7) ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมียอมรับ (ร้อยละ 80.8) ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ยอมรับ (ร้อยละ 76.9)

ตารางที่ 48 จำนวนและร้อยละของความเหมาะสมระหว่างกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและ
พินัยกรรมกับกฎหมายบ้านเมืองที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ความเหมาะสม	จำนวน	ร้อยละ
กฎหมายอิสลามเหมาะกว่า	92	91.09
พอๆกัน	1	0.99
ไม่เหมาะสม	7	6.93
ไม่แน่ใจ	1	0.99
รวม	101	100.00

จากตารางที่ 48 แสดงจำนวนและร้อยละของความเหมาะสมระหว่างกฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมกับกฎหมายบ้านเมืองที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า กฎหมายอิสลามมีความเหมาะสมกว่ากฎหมายบ้านเมือง(ร้อยละ 91.09) รองลงมาคือ พอๆกัน (ร้อยละ 0.99) ไม่เหมาะสม (ร้อยละ 6.93) และไม่แน่ใจ (ร้อยละ 0.99) ตามลำดับ

ตารางที่ 49 จำนวนและร้อยละของความจริงจังในการปฏิบัติตามกฎหมายลักษณะมรดกและ
พินัยกรรม

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ค่อยจริงจัง	72	84.71
จริงจัง	13	15.29
รวม	85	100.00

จากตารางที่ 49 แสดงจำนวนและร้อยละของความจริงจังในการปฏิบัติตามกฎหมายลักษณะมรดกพินัยกรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การปฏิบัติตามกฎหมายลักษณะมรดกพินัยกรรมไม่ค่อยจริงจัง น้อยมาก (ร้อยละ 84.71) และจริงจัง (ร้อยละ 15.29) ตามลำดับ